

Banská Štiavnica

Slovenský příspěvek do UNESCO

JAK SE TAM DOSTAT

● Nejlépe autem. Z Prahy po dálnici D1 dojedete až do Bratislavy, odtud se vydejte směrem na Nitrú. Do Banské Štiavnice je to z Prahy kolem 500 kilometrů. Na Slovensku nejsou stejně jako v Česku dálnice zadarmo, potřebujete známku. Bez problémů ji ale zakoupíte na benzinových pumpách poblíž státních hranic.

● Jde to i vlakem, ale čeká vás hodně úmorná cesta s několika přestupy. Rychlíky do Bratislavy vyjíždí z pražského Hlavního nádraží několikrát denně. Pak musíte přestoupit na vlak do Zvolena nebo do Hronské Dúbravy a chytit přípoj do Štiavnice. Vlakové nádraží v Banské Štiavnici je od centra města poměrně hodně vzdálené, je proto lepší počkat na místní linkový autobus, který na příjezdy vlaků zhruba navazuje. Cesta trvá devět hodin.

● Autobusy odjíždějí z pražské Florence také několikrát za den. Přestupuje se v Žarnovici. Jízdenka stojí 360 Kč, cesta trvá rovněž devět hodin.

FOTO: ONDŘEJ BÍLEK

Bývaly prý doby, kdy tady stačilo kopnout trochu hlouběji do země a člověk hned našel hroudu zlata nebo stříbra. Nebo alespoň nějaké to drahé kamení.

Když procházíte Banskou Štiavnicí, šlapete buď nahoru do kopce, anebo dolů. Kousek rovné cesty je tu vzácnost. Zní to možná banálně, ale je to

tak. Tohle malé hornické městečko, označované ze jeden z klenotů Slovenska, leží stranou hlavních silničních tahů, nestojí však mimo zájem turistů. Označení klenot není ani moc nadnesené, vždyť Banská Štiavnica se dostala na seznam UNESCO.

Hornická minulost

První zmínky o hornické vesnici uprostřed Štiavnických vrchů spadají někam do desátého století. Tehdy ještě nesla název Staré město, ale dnešní centrum stojí kousek opodál. Na svou hornickou minulost je Banská Štiavnica patřičně hrdá, pomalu každá druhá budova ve městě ji připomíná: je tu hned několik báňských muzeí a všelijakých báňských úřadů. Ono se také není co divit, když ještě v polovině 19. stole-

tí byla Banská Štiavnica druhým největším slovenským městem s asi dvaceti tisíci obyvatel. Řadu z nich dokázaly zprávy o nerostném bohatství přilákat až z Tyrolska.

Dolovalo se tady s velkým úspěchem zlato a stříbro – zdejší naleziště patřila svého času mezi nejbohatší v Evropě. Marie Terezie tu už v roce 1762 založila Báňskou akademii, první vysokou školu s technickým zaměřením na starém kontinentě. Poprvé se tady při těžbě použil střelný prach...

Jenomže to už je jen zašlá sláva. Zlatá žíla vyschla, historické primáty se staly pouhými řádkami v učebnicích dějepisu. Banská Štiavnica je dnes především trochu ospalé, místy omšelé, ale docela sympatické maloměsto, jehož kolorit

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA